

ÎNCHEIERE

26 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Rîțoi,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Rîțoi
împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea ordinului
de eliberare din funcție, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru
lipsa forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea
cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 25 aprilie 2017, Ion Rîțoi a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Serviciului Vamal, solicitând anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 374-p din 30
martie 2017 privind aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de eliberare din
serviciu în organul vamal, restabilirea sa în funcția de inspector superior al
Serviciului Vamal, în subdiviziunea Post Vamal Rezina pod (PVIC), încasarea de
la pârât în beneficiul său a salariului pentru absența forțată de la serviciu pe
perioada 30 aprilie 2017 până la data restabilirii în funcție, în mărime de 9 058,23
de lei lunar, repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei, precum și
compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a indicat că prin ordinul de
angajare și contractul de muncă nr. 119 din 7 octombrie 2014, a fost angajat în
funcția de inspector în cadrul Serviciului Vamal, iar prin ordinul nr. 1501-p din 21
decembrie 2016 a fost transferat în funcția de inspector superior al Serviciului
Vamal, în subdiviziunea Post Vamal Rezina pod (PVIC), Birou Vamal Centru.

Prin ordinul Serviciului Vamal nr. 374-p din 30 martie 2017 cu privire la
sanționare, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de eliberare din
serviciu în organul vamal.

A menționat că motivul eliberării din Serviciul Vamal a constituit faptul că în
decursul zilei de 17 decembrie 2016, prin postul vamal a intrat automobilul de

marca Lexus cu codul VIN xxxxx n/î xxxxx, pentru care a fost procurată vinieta pe un termen de 90 de zile.

La 24 ianuarie 2017, dânsul a vămuit automobilul menționat la Postul Vamal Rezina pod (PVIC), cu aplicarea scutirii prevăzute de Legea nr. 280 din 16 decembrie 2016 (achitarea a 30 % din valoarea accizului), cu toate că automobilul nu corespundea criteriilor stipulate în lege, acesta fiind introdus în Republica Moldova după data de 1 noiembrie 2016.

La vămuirea automobilului au fost eliberate formularele tipizate TV-14 nr. AC152234 și TV-25 nr. 0463190.

Ulterior, la 5 februarie 2016, Serghei Dobrovolschi a intrat în țară cu automobilul de marca Lexus cu codul VIN xxxxx cu același n/î xxxxx, pentru care a prezentat vinieta procurată anterior pentru automobilul cu codul VIN xxxxx.

În aceeași zi, dânsul a vămuit automobilul în cauză la Postul Vamal Rezina pod (PVIC), cu aplicarea scutirii prevăzute de Legea nr. 280 din 16 decembrie 2016 (achitarea a 30 % din valoarea accizului), cu toate că automobilul menționat nu corespundea criteriilor stipulate în lege, acesta fiind introdus în Republica Moldova după data de 1 noiembrie 2016 și avea eliberată vinieta.

La vămuirea automobilului au fost eliberate formularele tipizate TV-14 nr. AC152431 și TV-25 nr. 0463299.

La 11 februarie 2016, Serghei Dobrovolschi a intrat în țară cu automobilul de marca Lexus cu codul VIN xxxxx cu n/î xxxxx, pentru care a prezentat vinieta procurată anterior pentru automobilul cu codul VIN xxxxx.

A precizat că la 13 februarie 2017, dânsul a vămuit automobilul în cauză la Postul Vamal Rezina pod (PVIC), cu aplicarea scutirii prevăzute de Legea nr. 280 din 16 decembrie 2016 (achitarea a 30 % din valoarea accizului) cu toate că automobilul menționat nu corespundea criteriilor stipulate în lege, acesta fiind introdus în Republica Moldova după data de 1 noiembrie 2016 și avea eliberată vinieta.

La vămuirea automobilului au fost eliberate formularele tipizate TV-14 nr. AC152494 și TV-25 nr. 0463371.

În procedura clasică pentru vămuirea mijloacelor de transport menționate urma a fi încasată în bugetul de stat suma de 295 669,72 de lei, însă a fost achitată suma de 125 521,9 de lei, fiind cauzat bugetului de stat un prejudiciu de 170147,23 de lei, astfel încălcând grav disciplina de muncă în organele vamale.

Reclamantul a relatat că faptele incriminate cu titlu de încălcări grave ale disciplinei de muncă nu corespund realității, iar ordinul nr. 374-p din 30 martie 2017 este neîntemeiat, ilegal și emis cu încălcarea termenului de aplicare a sancțiunii disciplinare, fiind susceptibil de a fi anulat, cu restabilirea în funcția deținută.

În sensul dat, a indicat că din ordinul nr. 374-p din 30 martie 2017, contractul individual de muncă nr. 119 din 7 octombrie 2014 și copia de pe acordul adițional nr. 1 din 23 decembrie 2016 la contractul individual de muncă, rezultă că el a activat în cadrul Serviciului Vamal, subdiviziunea Post Vamal Rezina pod (PVIC), în funcția de inspector, și respectiv, inspector superior al biroului vamal, la 30 martie 2017 fiindu-i aplicată sancțiunea disciplinară - eliberarea de serviciu în organele vamale din cauza încălcării grave a disciplinei de muncă.

A menționat că faptul comiterii abaterii disciplinare, a avut loc la 13 februarie 2017, ziua în care a fost constituită comisia internă de anchetă și luate explicații la 22 februarie 2017, anume din această dată începând a curge termenul pentru aplicarea sancțiunii disciplinare persoanelor culpabile în încălcări ale disciplinei muncii.

Termenul de o lună pentru aplicarea sancțiunii disciplinare se calculează din ziua constatării abaterii, aceasta considerându-se ziua în care despre abatere a aflat conducătorul unității sau o altă persoană, căreia conform serviciului îi este subordonat salariatul indiferent de faptul dacă această persoană, în conformitate cu legislația, are sau nu dreptul de a aplica sancțiuni disciplinare.

La caz, termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare față de el a început să curgă la 22 februarie 2017, data constatării de către angajator a abaterii disciplinare și a încetat la 22 martie 2017, însă actul prin care a fost aplicată sancțiunea disciplinară față de el și anume, ordinul Directorului General al Serviciului Vamal nr. 374-p, a fost emis la 30 martie 2017, fiind adus la cunoștință în aceeași zi.

Prin urmare, consideră că sancțiunea disciplinară de eliberare din serviciul vamal a fost aplicată cu șaptesprezece zile mai târziu după expirarea termenului de o lună, astfel în situația dată angajatorul a emis ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare de concediere cu încălcarea termenului legal consacrat pentru aceasta, adică cu încălcarea procedurii prestabilite.

Prin hotărârea din 30 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Ciocana, s-a admis acțiunea.

S-a anulat ordinul Serviciului Vamal nr. 374-p din 30 martie 2017 cu privire la sancționarea lui Ion Rîțoi.

S-a restabilit Ion Rîțoi în funcția de inspector superior al Serviciului Vamal, în subdiviziunea Post Vamal Rezina pod (PVIC).

S-a încasat de la Serviciul Vamal în beneficiul lui Ion Rîțoi 81 524,07 lei cu titlu de restanță la salariu, 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 1 februarie 2018, Serviciul Vamal a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea ei și emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Serviciul Vamal și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 31 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Serviciul Vamal și s-a casat decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 30 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Serviciul Vamal.

S-a casat hotărârea din 30 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana.

S-a emis o hotărâre nouă, prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Ion Rîțoi împotriva Serviciului Vamal cu privire la anularea ordinului de eliberare din funcție, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a respins integral ca fiind neîntemeiată.

În motivarea soluției, instanța de apel a remarcat că abaterea disciplinară comisă de către Ion Rîțoi a fost constatată de Comisia disciplinară prin încheierea investigației de serviciu din 23 martie 2017, care a și propus aplicarea față de acesta a sancțiunii disciplinare sub formă de eliberare din serviciu în organul vamal.

În sensul dat, instanța de apel a reținut că abaterea disciplinară a lui Ion Rîțoi, în calitate de colaborator al Serviciului Vamal, a fost constatată în urma efectuării investigației și audierii prealabile, astfel că, data constatării abaterii disciplinare, conform art. 209 alin. (1) din Codul muncii, urmează a fi considerată data finisării anchetei de serviciu, adică 23 martie 2017.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că este eronată concluzia primei instanțe, care a reținut că termenul de o lună pentru aplicarea sancțiunii disciplinare urmează a fi calculată din ziua în care despre abatere a aflat conducătorul unității sau o altă persoană, căreia îi este subordonat salariatul, indiferent de faptul dacă această persoană, în conformitate cu legislația, are sau nu dreptul de a aplica sancțiuni disciplinare.

Respectiv, a menționat că este greșită concluzia instanței de fond, precum că termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare față de Ion Rîțoi a început să curgă la 21 februarie 2017, odată cu depunerea notei informative de către șeful Direcției dezvoltare și securitate informațională despre abaterile disciplinare.

La 3 mai 2019, Ion Rîțoi a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, Ion Rîțoi a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat legea care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea

A relatat că raporturile juridice dintre el și Serviciul Vamal sunt reglementate de contractul individual de muncă nr. 119 din 7 octombrie 2014 și acordul adițional la acesta. Relațiile angajatorului și salariatului sunt reglementate de Codul muncii, Legea serviciului în organele vamale, Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și alte legi speciale care erau în vigoare la momentul nașterii și încetării contractului individual de muncă nr. 119.

Prin ordinul nr. 374-p din 30 martie 2017, prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară-eliberarea din serviciu în organul vamal, se indică ca temei art. 43 alin. (2) lit. h) din Legea serviciului în organele vamale. Articolul menționat face trimitere la art. 46, care la rîndul său indică care anume acțiuni ale colaboratorului vamal se consideră ca încălcări grave a disciplinei de serviciu. Nici unul din cazurile specificate la art. 46 din Legea serviciului în organele vamale nu sunt indicate. Astfel, angajatorul a indicat în mod general asupra faptului că au fost admise grave abateri disciplinare comise de colaboratorul vamal, ceea ce contravine art. 210 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

A menționat că contrar art. 210 din Codul muncii, în ordin nu este indicat termenul și organul în care sancțiunea poate fi contestată. Serviciul Vamal nu a indicat și termenul în care ordinul poate fi contestat, fapt ce contravine prevederilor art. 210 alin. (1) din Codul muncii.

A remarcat că instanța selectiv a făcut trimitere la pct. 40 din Hotărîrea Guvernului nr. 746 din 7 august 1997, evitând menționarea pct. 28 a aceleiași

Hotărîri, care indică expres care anume sînt sancțiunile aplicate față de persoanele cu funcții de răspundere.

Totodată, consideră că neaplicarea unor prevederi legale obligatorii și respectiv aplicarea altora, operîndu-se cu noțiunile din Hotărîrea Guvernului nr. 746 din 7 august 1997, în defavoarea prevederilor Codului muncii, trezesc dubii referitor la imparțialitatea instanței de judecată și nepărtinirea acesteia față de vre-o una din părți. În plus a fost încălcat principiul de bază, că nici una din probe nu are o valoare dinainte prestabilită, pe cînd instanța de apel aplică selectiv și acordă preferință normelor care acordă prioritate Serviciului Vamal.

A susținut că deși în motivarea ordinului nr. 374-p din 30 martie 2017 este indicată suma prejudiciului care a fost adusă bugetului de stat în valoare de 170 147,23 de lei, angajatorul a evitat să indice ca temei de drept al eliberării din serviciu, aducerea cărorva daune bugetului de stat.

Astfel, a menționat că intimatul intenționat a trecut sub tăcere faptul că pretensele prejudicii aduse statului au fost stinse. Astfel la 31 octombrie 2017 au fost achitate serviciile vamale în baza deciziilor de regularizare nr. 956, 957, 958, în baza avizului de plată nr. 2915192 eliberat de Serviciul Vamal.

Totodată, recurentul consideră că termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare față de el a început să curgă la 21 februarie 2017, data constatării de către angajator a abaterii disciplinare, și a încetat la 21 martie 2017.

Astfel angajatorul a emis ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare cu încălcarea termenului legal consacrat pentru aceasta, adică cu încălcarea procedurii prestabilite.

Prin referința din 24 iunie 2019 Serviciul Vamal a indicat că recursul declarat de Ion Rîțoi este neîntemeiat, solicitând să fie declarat inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost recepționată de Ion Rîțoi la 11 aprilie 2019 (vol. I, f.d. 214), respectiv recursul declarat la 3 mai 2019, este în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Ion Rîțoi, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Ion Rîțoi.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari